

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om
ändring av 7 § barnbidragslagen**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att barnbidragslagen ändras så att de kostnader som staten åsamkas av barnbidragssystemet minskar med 375 milj. mk 1995 och med 750 milj. mk på årsnivå.

Enligt förslaget skall barnbidragens markbelopp sänkas med undantag av den förhöjning som betalas till ensamförsörjare. Det föreslås att sänkningen genomförs så att barnbidraget för det första barnet sänks minst. Det föreslås att den gradering som följer antalet andra barn i familjen ändras så att den blir en jämnstor

syskonförhöjning om 122 mk per kalendermånad. Markbeloppen för barnbidragen per månad är enligt propositionen följande från den 1 juli 1995: för det första barnet 535 mk, för det andra 657 mk, för det tredje 779 mk, för det fjärde 901 mk och för det femte och för varje följande barn 1 023 mk.

Propositionen ansluter sig till de lösningar som gäller balansering av statsekonomin och till tilläggsbudgetpropositionen för 1995.

Lagändringen avses träda i kraft den 1 juli 1995.

MOTIVERING

1. Nuläge

Enligt barnbidragslagen (796/92) betalas barnbidrag av statens medel för underhåll av ett barn som är bosatt i Finland och som inte har fyllt 17 år. Barnbidraget har sedan den 1 januari 1994 varit 570 mk per kalendermånad. För det andra barnet har barnbidraget dock varit 720 mk, för det tredje 910 mk, för det fjärde 1 030 mk samt för det femte och för varje följande barn 1 220 mk per kalendermånad. För en ensamförsörjares barn betalas barnbidraget förhöjt med 200 mk per kalendermånad.

Barnbidragssystemet har ändrats betydligt genom den familjestödsreform som trädde i kraft vid ingången av 1994. Vid reformen slopades de familjepolitiska skatteavdragen i statsbeskattningen med undantag för underhållsskyldighetsavdraget, och största delen av stödet överfördes till barnbidragen. Samtidigt slopades förhöjningen av barnbidraget för barn

under tre år och graderingen av barnbidragen utsträcktes till att gälla även barnbidrag för barn som fyllt 16 år.

Familjestödsreformen gav det familjepolitiska stödet en socialare inriktning än tidigare. Familjer med de allra lägsta inkomsterna hade inte alls dragit någon nytta av de skatteavdrag som slopades i samband med reformen. Å andra sidan hade skatteavdragen till en del varit försörjarbaserade, vilket innebar att familjer med bara ett barn och familjer med flera barn fick lika mycket i stöd.

2. De föreslagna ändringarna

Målet för propositionen är att åstadkomma en årlig inbesparing om 750 milj. mk i barnbidragsutgifterna. Om reformen träder i kraft vid ingången av juli 1995, är inbesparingen 1995 således 375 milj. mk. Avsikten är att inbesparingen skall uppnås så att sänkningen av stödet drabbar familjerna så rättvist som möjligt.

Det föreslås att de månatliga markbelopp som betalas enligt 7 § barnbidragslagen ändras så att barnbidraget för det första barnet minskas proportionellt sett minst, dvs. med 35 mk i månaden. Barnbidraget för det femte barnet och för varje följande barn minskas mest, dvs. med 197 mk i månaden.

Det föreslås att den gradering av barnbidragen som bestäms enligt antalet barn görs klarare i samband med ändringen så att en syskonförhöjning om 122 mk betalas till familjer med flera barn. Enligt förslaget betalas en syskonförhöjning för det andra barnet som berättigar till barnbidrag, två för det tredje, tre för det fjärde samt fyra syskonförhöjningar för det femte barnet och för varje följande barn. Barnbidragens markbelopp per månad blir då följande: för det första barnet 535 mk, för det andra barnet 657 mk, för det tredje barnet 779 mk, för det fjärde barnet 901 mk samt för det femte barnet och för varje följande barn 1 023 mk.

Inga ändringar föreslås i markbeloppet för det förhöjda barnbidrag som betalas till ensamförsörjare, dvs. 200 mk per barn och månad.

3. Propositionens ekonomiska verkningar

3.1 Offentligeconomiska verkningar

De föreslagna barnbidragsändringarna har dimensionerats så att de minskar statens utgifter med 375 milj. mk 1995 och med 750 milj. mk på årsnivå.

Sänkningen av barnbidragen ökar utgifterna för det kommunala utkomststödet med ca 37 milj. mk 1995, varför statsandelen för driftskostnaderna inom social- och hälsovården bör höjas med ca 13 milj. mk och den allmänna statsandelen för kommunerna med ca 2 milj. mk. Utgifterna på årsnivå skulle på motsvarande sätt öka med ca 75 milj. mk, vilket skulle påverka statsandelen med ca 27 milj. mk och den allmänna statsandelen för kommunerna med ca 4 milj. mk.

3.2 Verkningar på familjernas ekonomiska ställning

Den föreslagna sänkningen av barnbidragen minskar de barnbidrag som betalas till barnfa-

miljer med i genomsnitt 8,25 %. I en familj som får barnbidrag för ett barn sjunker barnbidraget 35 mk i månaden, i en tvåbarnsfamilj 98 mk i månaden, i en trebarnsfamilj 229 mk i månaden, i en fyrbarnsfamilj 358 mk i månaden och i en fembarnsfamilj 555 mk i månaden. Om en familj har tio barn som berättigar till barnbidrag, sjunker familjens månatliga stöd 1 540 mk.

4. Beredningen av propositionen

Enligt tilläggsprotokollet till regeringsprogrammet för statsminister Paavo Lipponens regering förutsätts inbesparingar i barnbidragen så att inbesparingen på årsnivå är 750 milj. mk. Det förutsätts att hälften av kostnadsbesparingen på årsnivå, dvs. 375 milj. mk, skall uppnås redan under 1995.

De sparåtgärder som föreslås i barnbidragssystemet har behandlats i regeringens finanspolitiska ministerutskott och i den av ministerutskottet tillsatta ministerarbetsgruppen, vars förslag har behandlats i regeringens aftonskola. Därefter har regeringens proposition beretts vid social- och hälsovårdsministeriet.

5. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 juli 1995. Åtgärder som verkställigheten av lagändringen förutsätter får vidtas redan innan lagen träder i kraft.

6. Lagstiftningsordning

Enligt 66 § 7 mom. riksdagsordningen kan ett lagförslag lämnas vilande, om det är fråga om ett förslag till en sådan lag som försvagar det lagstadgade grundläggande utkomstskyddet och om förslaget inte gäller stadgande om skatt eller godkännande av bestämmelser som ingår i ett statsfördrag. Enligt motiveringarna till det aktuella stadgandet om att ärendet skall lämnas vilande är avsikten med denna skydds klausul att styra sparåtgärder som visar sig vara nödvändiga till andra objekt än det lagstadgade grundläggande utkomstskyddet. Med det grundläggande utkomstskyddet avses endast periodiska penningprestationer som betalas till

en fysisk person och endast den delen av socialskyddet som har till uppgift att garantera den levnadsstandard som är nödvändig för individens utkomst.

Enligt motiven till regeringens proposition ingår barnbidraget i den förteckning som åtminstone har ansetts höra till det lagstadgade grundläggande utkomstskyddet. I sitt betänkande nr 7/1992 med anledning av propositionen ansåg grundlagsutskottet dock att man utan en möjlighet att lämna det aktuella lagförslaget vilande kunde justera förutsättningarna för att få en förmån som i och för sig omfattas av detta specialskydd, och i ringa mån också dess storlek, så länge som förmånen betalas ut till ett tillräckligt stort belopp till dem för vilka den enligt en totalbedömning är

oundgänglig med tanke på det grundläggande utkomstskyddet.

Regeringen anser att de föreslagna ändringarna av barnbidragets storlek är relativt små. Barnbidraget kan alltså anses vara tillräckligt stort för dem för vilka det enligt en total bedömning är oundgängligt med tanke på det grundläggande utkomstskyddet.

Med stöd av det ovan anförda anser regeringen att reformen inte försvagar det lagstadgade grundskyddet så mycket för någon att 66 § 7 mom. riksdagsordningen måste tillämpas. Statsrådet finner det dock önskvärt att ett utlåtande inbegärs av grundlagsutskottet.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag
om ändring av 7 § barnbidragslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i barnbidragslagen av den 21 augusti 1992 (796/92) 7 § 1, 2 och 4 mom., sådana de lyder
i lag av den 17 december 1993 (1234/93), som följer:

7 §

Barnbidragets storlek

Barnbidraget är 535 mark per barn och kalendermånad.

Om en i 6 § avsedd person har rätt att lyfta barnbidrag för flera än ett barn, betalas till honom dessutom syskonförhöjning om 122 mark så att för det andra barnet som berättigar till barnbidrag betalas en syskonförhöjning, för det tredje två och för det fjärde barnet tre syskonförhöjningar samt för det femte och för varje följande barn fyra syskonförhöjningar.

Om barnet så som avses i 11 § 1 mom. är i anstalts- eller familjevård och barnbidraget betalas till kommunen eller om bidraget med stöd av 12 § 1 mom. betalas till barnet självt, är barnbidraget 535 mark per kalendermånad. För barn till ensamförsörjare betalas dock barnbidraget höjt med 200 mark per kalendermånad.

Denna lag träder i kraft den 199 .
Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Helsingfors den 19 maj 1995

Republikens President
MARTTI AHTISAARI

Minister Terttu Huttu

Lag

om ändring av 7 § barnbidragslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i barnbidragslagen av den 21 augusti 1992 (796/92) 7 § 1, 2 och 4 mom., sådana de lyder
i lag av den 17 december 1993 (1234/93), som följer:

Gällande lydelse

7 §

Barnbidragets storlek

Barnbidraget är 570 mark per kalendermånad.

För en i 6 § avsedd person som har rätt att lyfta barnbidrag är bidraget dock för det andra barnet 720 mark, för det tredje 910 mark, för det fjärde 1 030 mark samt för det femte och varje följande barn 1 220 mark per kalendermånad.

Föreslagen lydelse

7 §

Barnbidragets storlek

Barnbidraget är 535 mark per barn och kalendermånad.

Om en i 6 § avsedd person har rätt att lyfta barnbidrag för flera än ett barn, betalas till honom dessutom syskonförhöjning om 122 mark så att för det andra barnet som berättigar till barnbidrag betalas en syskonförhöjning, för det tredje två och för det fjärde barnet tre syskonförhöjningar samt för det femte och för varje följande barn fyra syskonförhöjningar.

Om barnet så som avses i 11 § 1 mom. är i anstalts- eller familjevård och barnbidraget betalas till kommunen eller om bidraget med stöd av 12 § 1 mom. betalas till barnet självt, är barnbidraget 570 mark per kalendermånad. För barn till ensamförsörjare betalas dock barnbidraget höjt med 200 mark per kalendermånad.

Om barnet så som avses i 11 § 1 mom. är i anstalts- eller familjevård och barnbidraget betalas till kommunen eller om bidraget med stöd av 12 § 1 mom. betalas till barnet självt, är barnbidraget 535 mark per kalendermånad. För barn till ensamförsörjare betalas dock barnbidraget höjt med 200 mark per kalendermånad.

Denna lag träder i kraft den 199 .
Åtgärder som verkställigheten av lagen förut-
sätter får vidtas innan den träder i kraft.
